

9. Official site of the EUREKA initiative [Electronic resource]. – Access mode: www.eureka.be.
10. Work Programme “Research and Innovations” [Electronic resource]. – Access mode: // www.ftp.cordis.europa.eu/pub/fp6/docs/wp/sp2/.

Referances

1. Bulletin of the National Information Centre for EU cooperation in science and technology (2004), Kyiv, Ukraine, no. 34, p. 3.
2. International European innovative scientific and technical program EUREKA in Ukraine, available at: www.eureka.kiev.ua.
3. Firstov, S.O., Levina, D.A., Chernyshev, L.I., Bordiuk, Y. and Patrakh, T. (2002), “Towards a common European Research Area”, *Visnyk NAN*, no. 9, pp. 5-11.
4. Scientific and technical (innovation) projects NAS of Ukraine, available at: www.innovations.nas.gov.ua.
5. National Center for Cooperation with the EU in the field of science and technology, available at: www.fp6-nip.kiev.ua.
6. Firstov, S., Levina, D., Patrakh, T. and Chernyshev, L. (2002), “Framework Programme of the European Union in the context of creating a single European research area”, *Visnyk NAN*, no. 9, pp. 35-44.
7. Shestavin, N.S. (2006), “European scientific and technological integration of Ukraine: opportunities and risks”, *Problemy nauky*, no. 6, pp.41-42.
8. European Cooperation in Science and Technology (COST), available at: www.cost.esf.org.
9. Official site of the EUREKA initiative, available at: www.eureka.be.
10. Work Programme “Research and Innovations”, available at: www.ftp.cordis.europa.eu/pub/fp6/docs/wp/sp2/.

УДК 338.1:664

Ніколаєнко С.М.,
здобувач* кафедри обліку і аудиту
Національний університет харчових технологій

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ ХАРЧОВОЇ ТА ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Nikolaienko S.M.,
candidate for a degree of the department of accounting and audit,
National University of Food Technologies

THE CHARACTERISTIC OF THE MODERN STATE OF FOOD AND PROCESSING INDUSTRY

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку господарської системи на макро-, мезо- та мікрорівні характеризується високою конкуренцією у всіх економічних сферах. Це визначає необхідність виникнення різноманітних форм об'єднання, що, в свою чергу, сприяє посиленню інтеграційних процесів на всіх рівнях економіки. Кластеризація економічного простору набула великого розповсюдження серед науковців, експертів та керівників суб'єктів господарювання різних рівнів (підприємства, галузі, держави), починаючи із 90-х років минулого сторіччя, та перетворилася в базовий елемент економічної політики багатьох країн.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сучасному етапі серед зарубіжних та вітчизняних вчених, що займаються вивченням кластерів можна назвати Є.Лімера, І.Толенадо, Д.Сольє, С.І. Солоненко, О.М. Петухову, М.П. Войнаренка та багатьох інших. Але дослідження процесів кластеризації передбачає вивчення всіх процесів, що відбуваються в країні, на галузевому рівні та на рівні підприємства.

Постановка завдання. Метою дослідження є вивчення сучасного стану економіки харчової та переробної промисловості на макро-, мезо- та макрорівні. Дослідження стану галузей національного господарства, оцінка виробничо-господарської діяльності підприємств за видами промислової діяльності та галузевою спрямованістю дозволить визначити передумови окремих підприємств та галузей в цілому, а також їх спроможність до формування кластерних утворень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна - потужна аграрна країна, з віковими традиціями рослинництва та тваринництва. Саме такі передумови і стали підґрунтям для розвитку

* Науковий керівник: Чернелєвський Л.М. – к.е.н, професор

харчової промисловості, яка в структурі промисловості сучасної економіки України є лідером поряд з машинобудуванням, металургією та видобувною промисловістю.

Харчова промисловість України, як самостійної держави, пережила декілька етапів свого розвитку та становлення. Ці етапи були обтяжені занепадом сільського господарства та політичними й економічними змінами та перебудовами. Так період 1991-1994 рр. характеризується значним занепадом промисловості майже всіх видів діяльності. З 1994 року було розпочато процес приватизації, чим і було уповільнено подальше падіння показників підприємств сільського господарства та харчової промисловості. Поряд з цим почався розвиток невеликих підприємств, які були більш пристосованими до навколишнього економічного середовища. Процес приватизації був майже закінчений в 1998 році і саме тоді з'явилася позитивна динаміка результатів діяльності підприємств національного господарства.

Дослідження показників, що дозволяють визначити, оцінити та спрогнозувати результати виробничо-господарської діяльності суб'єктів господарювання, дозволило виділити низку пріоритетних показників. До них можна віднести виробництво та реалізацію продукції, показники ресурсозабезпеченості підприємства, витратомісткості, ефективності тощо.

Аналіз структури реалізованої продукції за видами промислової продукції (рис. 1) дозволив визначити, що найбільша питома вага приходить на металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів, а також виробництво та розподілення електроенергії, газу та води. Питома вага цих видів виробничої діяльності коливається в межах від 17 до 23%. Найменша питома вага притаманна підприємствам легкої промисловості (до 1%).

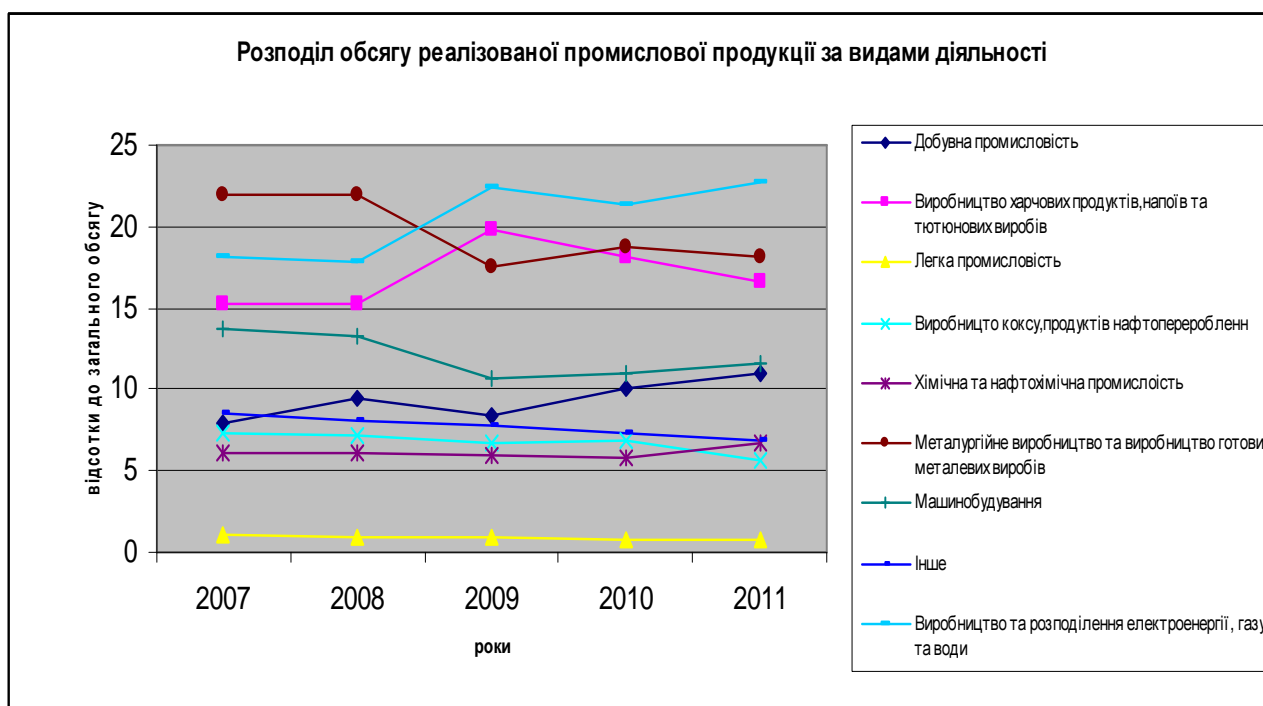

Рис. 1. Динаміка обсягів реалізації промислової продукції за видами виробничої діяльності

Джерело: побудовано за даними [8, с. 110; 9, с. 112; 10, с. 108; 11, с. 106; 12, с. 106]

Реалізація харчових продуктів протягом низки років займає вагоме місце в загальному обсягу реалізації промислової продукції. Найнижчі показники питомої ваги реалізації харчових продуктів (15,2% та 15,3%) були зафіксовані в 2007-2008 роках, в 2009 році відмічалася значне підвищення (19,8%), та протягом наступних років зберігається позитивна динаміка (16-18%).

Індекси промислової продукції також відображають тенденції розвитку галузей промисловості. нами були проаналізовані індекси промислової продукції за період з 2001 по 2012 рік. Слід відмітити, що індекси по промисловості в цілому, по переробній промисловості та по виробництву харчових продуктів та тютюнових виробів мають приблизно однакові тенденції (рис. 2).

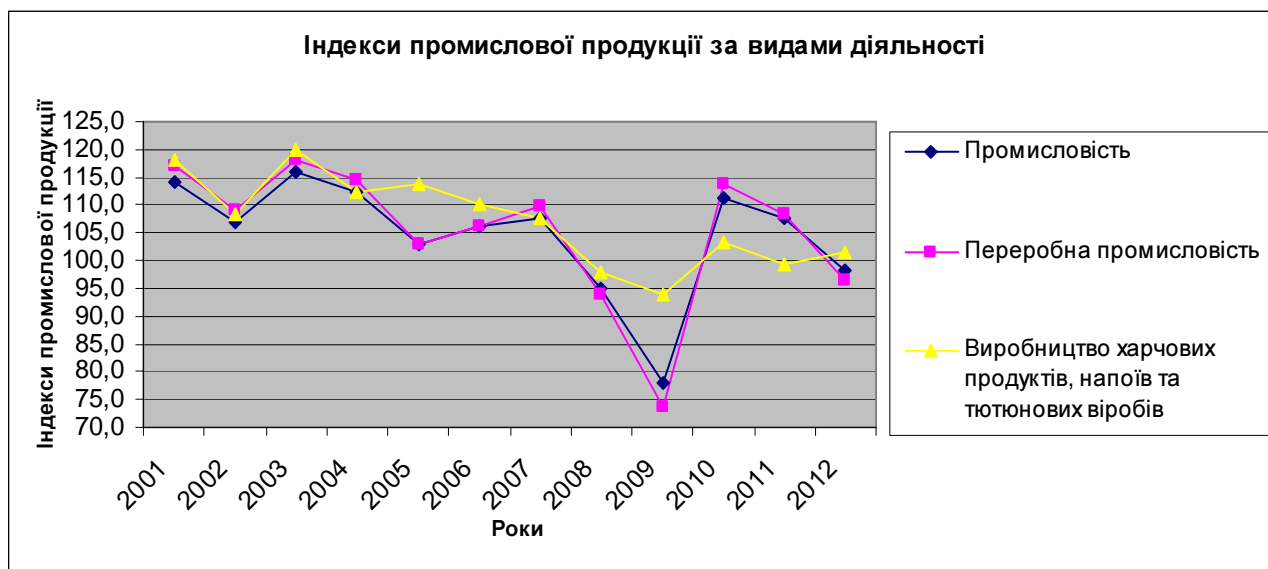

Рис. 2. Динаміка індесів промислової продукції за видами діяльності

Джерело: побудовано за даними [7, с. 104]

Найкращі показники були зафіксовані в 2003 році. Так по промисловості цей індекс склав 115,8%, по переробній промисловості - 118,2%, а по харчовій - 120,0%. Найнижче значення індексу було зафіксовано у 2009 році. Воно склало 78,1%, 73,5% та 94,0% по промисловості в цілому, переробній та харчовій промисловості відповідно. Такі значення індесів можна пояснити кризою, яка виникла в 2008 році. Але вже в наступних періодах негативна тенденція була змінена позитивною. За 2012 рік індеси вже склали 98,2%, 96,3% та 101,6% відповідно.

Вивчення результатів процесів виробничо-господарської діяльності підприємств харчової та переробної промисловості не можливе без досліджень індесів виробництва за регіонами за період 2008-2012 рр. (рис. 3).

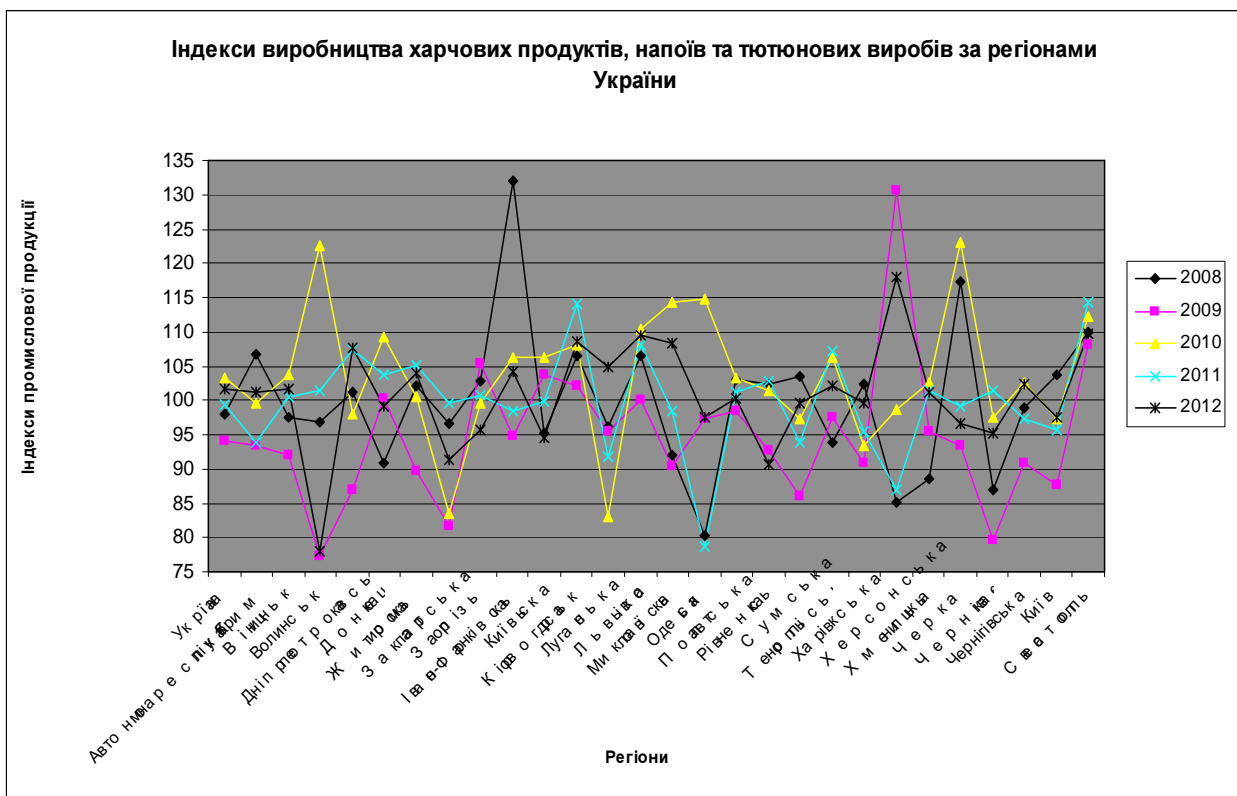

Рис. 3. Динаміка індесів виробництва продукції харчової промисловості за регіонами України

Джерело: побудовано за даними [2, с. 175]

В результаті аналізу нами було визначено, що найкращі показники спостерігаються в Миколаївській, Одеській, Херсонській та Чернівецькій областях. Так протягом цього періоду індекси виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів за регіонами України збільшився на 16,2, 17,1, 32,9 та 8,4 відсоткових пункти відповідно. Найгірша тенденція відмічається у Волинській та Черкаській областях. Індекси виробництва продукції зменшилися на 18,8 та 20,8 в.п. відповідно.

В АПК та харчовій промисловості України існує певний дисонанс. По-перше, на ринку харчових продуктів засилля імпортних продуктів, які по якості гірші за вітчизняні, по-друге, харчова промисловість використовує імпортовану сировину. Тобто, продукція підприємств АПК, що експортується, повертається до нас у вигляді готової виробленої продукції харчової промисловості.

Для дослідження таких тенденцій доречно проаналізувати баланси виробництва та споживання основних продуктів за період з 2000 по 2013 роки (табл.1).

В 2013 році виробництво м'яса та м'ясних продуктів в забійній вазі склало 2389 тис. т, що на 179 тис. т більше по відношенню до 2012 року, та на 792 тис. т більше ніж у 2000 році.

Таблиця 1

Баланс м'яса та м'ясних продуктів

тис.грн

Показник	Рік							
	2000	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Виробництво	1663	1597	1906	1917	2059	2144	2210	2389
Імпорт	38	325	550	439	38	244	423	332
Всього ресурсів	1783	1933	2380	2340	2440	2425	2610	2741
Експорт	163	82	28	40	48	79	125	182
Фонд споживання	1611	1844	2340	2290	2384	2339	2478	2550

Джерело: розраховано за даними [3, с. 36]

На превеликий жаль в ресурсах м'яса та м'ясних продуктів значна частина сировини припадає на імпортовану. В 2013 році на територію України було ввезено 332 тис.т м'яса, що на 91 тис.т менше по відношенню до 2012 року. Але протягом останніх років зберігалася інша тенденція. Так в 2012 році до України було ввезено 423 тис.т м'яса, що на 179 тис.т більше, ніж в 2011 році, та на 385 тис.т більше ніж 2000 році.

Крім того, в 2000 році експорт м'яса та м'ясних продуктів перевищував імпорт в 4,3 раза, а в 2013 вже імпорт перевищує експорт майже в 2 рази (1,8 р). Найбільший розрив між імпортом та експортом спостерігається в 2008 році (розміри імпортованої продукції перевищують експортованої в 19,6 раза). При цьому співвідношення між обсягами використаних ресурсів та фондом споживання за період 2000-2013 рр. залишався стабільним (віл 1,02 до 1,11 раза обсяги ресурсів, що використовувалися перевищували фонди споживання).

Відповідні тенденції спостерігаються у виробництві молока та молочних продуктів (табл. 2).

Таблиця 2

Баланс молока та молочних продуктів

тис.грн

Показник	Рік							
	2000	2005	2008	2009	2010	2011	2012	
Виробництво	12658	13714	11761	11610	11249	11086	11378	
Імпорт	50	112	234	455	273	257	410	
Всього ресурсів	13102	13799	12073	11835	11533	11352	11698	
Експорт	1100	1901	1140	919	956	964	820	
Фонд споживання	9789	10625	9890	9780	9470	9363	9797	

Джерело: розраховано за даними [3, с. 36]

В результаті аналізу було визначено, що обсяги імпорту продукції постійно збільшувалися. Найбільші обсяги імпорту спостерігалися в 2009 році і склали 455 тис.т. В 2012 році у порівнянні із 2000 роком вони збільшилися на 360 тис. т, а у порівнянні із попереднім на 153 тис.т. Фонди споживання за цей період майже не змінювалися. Обсяги експорту молока та молочних продуктів мали зворотні тенденції. Найбільші обсяги експорту були в 2003 році (1901 тис.т), що на 1081 тис.т більше ніж в 2012 році.

Співвідношення імпорту та експорту по молоку та молочній продукції має також певні тенденції. Якщо в 2000 році перевищення експорту над імпортом склало 22 рази, то в 2012 р. – в 2рази. В середньому за період, що аналізується перевищення складало приблизно в 4 рази.

Вивчення відповідних балансів неможливе без дослідження їх структури (табл. 3).

Таблиця 3

Структура балансу м'яса та м'ясних продуктів

%

Показник	Рік				
	2009	2010	2011	2012	2013
Яловичина і телятина	23,63	20,79	18,61	17,60	17,92
Свинина	27,49	30,65	32,88	31,72	31,31
М'ясо птиці	46,64	46,33	46,41	48,64	48,89
Інші види м'яса	2,24	2,23	2,10	2,04	1,88
Виробництво	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Яловичина і телятина	3,19	6,61	9,43	3,78	5,72
Свинина	51,25	51,06	62,70	68,32	70,48
М'ясо птиці	44,65	41,53	26,64	27,42	22,29
Інші види м'яса	0,91	0,79	1,23	0,47	1,51
Імпорт	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Яловичина і телятина	50,00	27,08	16,46	13,60	14,84
Свинина	-	2,08	17,72	20,00	4,40
М'ясо птиці	47,50	68,75	63,29	65,60	80,22
Інші види м'яса	2,50	2,08	2,53	0,80	0,55
Експорт	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Яловичина і телятина	19,87	18,89	17,61	15,48	16,34
Свинина	31,75	33,93	35,71	37,85	35,94
М'ясо птиці	46,32	45,20	44,62	44,87	45,90
Інші види м'яса	2,05	1,97	2,06	1,80	1,82
Всього ресурси	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Яловичина і телятина	19,39	18,75	17,66	15,58	16,47
Свинина	32,36	34,61	36,34	38,78	38,24
М'ясо птиці	46,29	44,71	43,99	43,83	43,45
Інші види м'яса	1,97	1,93	2,01	1,82	1,84
Фонд споживання	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Джерело: розраховано за даними [3, с. 36; 4, с.36; 5, с.34; 6, с.34]

В структурі виробництва м'яса та м'ясних продуктів найбільшу частку (більше 45%) складає м'ясо птиці. Його обсяги в 2013 році склали 1168 тис.т, що на 93 тис.т більше по відношенню до попереднього року та на 274 тис.т більше по відношенню до 2009 року. На другому місці, з часткою порядку 30% займає свинина. В 2013 році її виробництво склало 748 тис.т, це на 221 тис.т більше ніж у 2009 році. Виробництво м'яса свинини показує сталу динаміку протягом низки років.

Третє місце, з питомою вагою 17,92% в 2013 році займає яловичина і телятина. Протягом 2013 року було вироблено 428 тис. т, що на 39 тис. т більше по відношенню до 2012р. Потрібно зазначити, що це єдиний сорт м'яса, по якому з року в рік відбувалося зменшення виробництва. Лише поточний рік показав збільшення обсягів виробництва (на 39 тис. грн або на 0,32в.п.) Невелику частку (біля 2%) в структурі виробництва м'яса та м'ясних продуктів займає виробництво баранини, м'яса кролів та коней. Цей вид продукції має сталі тенденції.

Заслуговує уваги також динаміка імпорту продукції харчової промисловості. Так в 2012 році імпорт м'яса та м'ясних продуктів склав 423 тис.т, що на 179 тис.т (на 73,4%) більше в порівнянні із 2011 роком. В 2013 році імпорт скоротився на 91 тис. т по відношенню до 2012 року (або на 21,5%). При цьому приблизна структура імпорту збереглася. Найбільшу частку за весь період дослідження має м'ясо свинини. Але в 2013 році питома вага цього виду продукції склала 70,48%. Хоча це на 55 тис. т (або на 19%) менше в порівнянні із 2012 роком, коли його питома вага складала 68,32% в структурі імпорту.

Друге місце в структурі імпорту (біля 23% м'ясних продуктів) займає м'ясо птиці. Але питома вага цього виду продукції зменшилася майже в 2 рази у порівнянні із 2009 роком. Обсяги імпорту м'яса птиці за весь період скоротилися на 122 тис.грн. (на 62,3%).

Імпорт яловичини, телятини та інших видів м'яса займає незначну питому вагу в загальному обсязі імпорту.

Якщо обсяги імпорту мають негативну тенденцію, то обсяги експорту мають тенденції на збільшення. Протягом 2009-2013 років обсяги експорту збільшилися на 142 тис. грн (або більше в 4,6 р.). В структурі експорту 2013 року більшу частку займає експорт м'яса птиці (80,22%) та

яловичини та телятини (14,84%). Експорт м'яса свинини протягом 2009-2013 років постійно змінювався. Найвищі показники питомої ваги спостерігалися в 2012р. (20%) та в 2011р. (17,7%). В 2013р. питома вага обсягів експорту м'яса свинини склала 4,4% (що на 15,6 в.п. менше, ніж у 2012р.).

Відповідна динаміка показників пояснюється залежністю виробничого процесу підприємств харчової промисловості від сировинної бази. Так м'ясна та молочні промисловості працюють із сировиною, яка швидко псується. Обсяги, якість виробництва м'ясної та молочної промисловості залежать від кількості, структури худоби. В 2013 році кількість ВРХ склала 4534 тисяч голів. Більше половини (53,6%) з них припадає на поголів'я корів.

Взагалі за період 2008-2013р.р. у кількості ВРХ зберігається стала тенденція. Але у порівнянні із першими роками незалежності України спостерігається загрозна ситуація. Так в 2013р у порівнянні із 1990 роком кількість ВРХ зменшилася на 20089 тис. голів або на 81,5%. При цьому питома вага поголів'я корів складало 34%. Уже протягом п'яти років (у 1995 р.) ця величина збільшилася майже на 9 в.п. і в 2000 р. досягла 53% .

Особливої уваги заслуговує аналіз поголів'я свиней. За період з 2000 по 2013р.р. його кількість майже не змінювалася і коливалася в межах 7000-8000 тис. голів. Але при цьому у порівнянні із 1990 роком поголів'я свиней зменшилося в 2,5 раза (або на 11508 тис. голів).

Висновки з даного дослідження. Отже, в результаті проведеного дослідження нами було визначено, що організація та формування кластерних об'єднань неможливі без вивчення поточного стану галузі та динаміки економічних процесів. Так в процесі аналізу було визначене місце харчової промисловості в розподілі обсягів реалізації промислової продукції за видами діяльності. Результати проведеного аналізу дозволять визначити напрямки стратегічного розвитку підприємств галузі, а також сформулювати особливості організації кластерів в галузі. Вивчення діяльності окремих підприємств та галузей дозволяє охарактеризувати розвиток системи факторів виробництва та конкуренції та спрогнозувати наслідки конкурентоспроможності. Це в свою чергу позитивно впливатиме на зниження транспортних витрат, підвищення продуктивності праці та досягнення додаткових вигід від покращення інформаційного обміну між учасниками кластерних формувань.

Література

1. Портер М. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов : пер. с англ. / Майкл Е. Портер. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. – 454 с.
2. Статистичний збірник «Регіони України», 2013 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Статистичний щорічник «Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України», 2013 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Статистичний щорічник «Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України», 2012 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Статистичний щорічник «Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України», 2011 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Статистичний щорічник «Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України», 2010 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Статистичний щорічник України, 2012 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Статистичний щорічник України, 2007 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
9. Статистичний щорічник України, 2008 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
10. Статистичний щорічник України, 2009 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Статистичний щорічник України, 2010 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Статистичний щорічник України, 2011 [Електронний ресурс] : за даними Державного комітету статистики України. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
13. Organization for economic co-operation and development. Competitive Regional Clusters: National Policy Approaches. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.oecd.org/dataoecd/34/22/38653705.pdf>.
14. Roelandt, T. J. A. Cluster analysis and cluster-based policy making: the state of the art [Електронний ресурс] / T. J. A. Roelandt, P. den Hertog // Competitive Regional Clusters. National Policy Approaches. OECD, 2007. – Режим доступу: www.trendchart.org.

References

1. Porter, M. (2005), *Konkurentnaia strategija: Metodika analiza otraslei i konkurentov* [Competitive strategy: techniques for analyzing industries and competitors], Alpina Biznes Buks, Moscow, Russia, 454 p.

2. State Statistics Service of Ukraine, Statistical bulletin "Regions of Ukraine" (2013), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
3. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook "Balance and consumption of basic foodstuffs population of Ukraine"(2013), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
4. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook "Balance and consumption of basic foodstuffs population of Ukraine" (2012), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
5. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook "Balance and consumption of basic foodstuffs population of Ukraine", (2011), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
6. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook "Balance and consumption of basic foodstuffs population of Ukraine" (2010), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
7. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook of Ukraine, (2012), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
8. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook of Ukraine (2007), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
9. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook of Ukraine (2008), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
10. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook of Ukraine (2009), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
11. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook of Ukraine (2010), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
12. State Statistics Service of Ukraine, Statistical Yearbook of Ukraine (2011), available at: <http://ukrstat.gov.ua/>.
13. Organization for economic co-operation and development. Competitive Regional Clusters: National Policy Approaches, available at: <http://oecd.org/dataoecd/34/22/38653705.pdf>.
14. Roelandt, T.J.A., P. den Hertog (2007), "Cluster analysis and cluster-based policy making: the state of the art", available at: <http://trendchart.org>.

УДК 330.342.146

Чернишевич О.М.,
аспірантка, молодший науковий співробітник відділу економічного зростання та структурних змін в економіці Інститут економіки та прогнозування НАН України*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ

Chernyshevych O.M.,
graduate student, junior research fellow of the department of economic growth and structural changes in economy Institute for Economics and Forecasting of the NAS of Ukraine

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS OF THE MODERN MECHANISM FORMATION OF THE INCOME DISTRIBUTION

Постановка проблеми. Одним з основних індикаторів якості соціально-економічного середовища суб'єктів господарювання є динаміка розподілу матеріальних ресурсів між інституційними секторами. Його тенденції відображують ступінь майнового розшарування, рівень збідніння населення та обсяги грошових потоків, необхідних для збалансування доходів, утворюючи напрямки реалізації політики соціального розподілу. Саме тому дослідження розподільчих відносин відіграють домінуючу роль при реформуванні чинної економічної системи з метою стимулювання зростання в середньо- і довгостроковій перспективі та недопущення гальмування суспільного розвитку.

Незважаючи на актуальність даної проблематики, дослідження розподільчих відносин є фрагментарними, вони здебільшого фокусуються на сфері податкового контролю й способах соціального захисту населення, відкидаючи фактори опосередкованого впливу суспільно-економічного середовища, про що свідчить аналіз регулювання соціального розподілу в науково-прикладній літературі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відповідно до характеру здійснення соціального розподілу в еволюції його дослідження можна виокремити три типи підходів щодо аналізу розподільчих явищ: загальні теорії розподілу доходів (базові); концепції розподілу доходів соціально-орієнтованого суспільства; теорії розподілу розмірів доходу. Найяскравішими представниками першого типу наукових досліджень є представники шкіл фізіократизму (Анн Тюрго [1]), класичної школи (Жан Батист Сей [2]), неомарксизму (Міхал Калецькі [3]), маржиналізму (Джон Бейтс Кларк [4]) та неокейнсіанства (Ніколас Калдор[5]). Науковцями, які досліджували розподіл доходів з точки зору реалізації принципів рівності та справедливості є: Джон Роулз [6] (школа егалітарної теорії), Людвіг фон Мізес [7] (школа ринкового домінування) та Амітай Етціоні [8] (школа соціоекономіки). Теорія

* Науковий керівник: Шинкарук Л.В. - д.е.н., професор, член-кореспондент НАН України